

Data publikacji: 08.03.2022

Autor: Hanna Kostyra, Barbara Turska

Nasz priorytet – komunikacja. Praca z dzieckiem autystycznym

W pracy pedagoga specjalnego najważniejszym celem jest rozwijanie kompetencji komunikacyjnych u każdego ucznia, u którego rozwój jest zaburzony. Jeżeli rozwój mowy nie przebiega prawidłowo, ważne jest, aby wyposażyć ucznia w dodatkowe formy komunikacji, które wbrew panującym przesądom nie opóźniają rozwoju mowy werbalnej, a nawet ją stymulują. Brak komunikacji z otoczeniem stwarza duże ryzyko powstania zachowań agresywnych, autoagresywnych, wycofania, izolacji. Rozwój technologii informacyjno-komunikacyjnej sprawia, że wprowadzanie alternatywnych form komunikacji jest dużo łatwiejsze i pozwala na dostosowanie do potrzeb i możliwości psychoruchowych konkretnego ucznia.

Warto więc w pracy z dzieckiem autystycznym sięgać po narzędzia ułatwiające komunikację. Należą do nich np.: symbole PCS (Picture Communication Symbols). Są to niewielkie obrazki, przedstawiające pojedyncze słowa, np. czynności, przedmioty, osoby, opatrzone podpisem.

Program Board Maker jest narzędziem, pozwalającym na przygotowanie konkretnych symboli, np. związanych z tematyką zajęć. Umożliwia pobranie gotowych symboli, jak również tworzenie własnych, dostosowanych do indywidualnych potrzeb ucznia.

„Mówiące obrazki” to multimedialny program logopedyczny przeznaczony do terapii i wspomaganie rozwoju mowy u dzieci z deficytami w zakresie komunikacji werbalnej. Do każdej planszy zamieszczonej w programie przypisany jest naturalny dźwięk np., odgłosy zwierząt. Dzięki temu dziecko poznaje i kojarzy dźwięk z obrazem.

Komunikator STEP BY STEP pozwalający nagrać szereg komunikatów na trzech poziomach. Na każdym poziomie jest limit czasowy i wynosi 80 sec., dźwięki są

odtworzane sekwencyjnie, w kolejności, w której zostały nagrane. Dzięki takim urządzeniom osoby mające problemy z mową, są w stanie przekazać informacje np. o sobie, wydarzeniach, wyrażać swoje potrzeby, myśli, uczestniczyć w dyskusji.

Autorefleksja

Nadrzędnym celem przeprowadzonych zajęć było rozwijanie kompetencji komunikacyjnych u ucznia ze spektrum autyzmu (dziecko nie posługujące się mową werbalną, posługujące się komunikacją wspomagającą AAC w postaci symboli PCS). Zastosowanie w czasie zajęć technologii informacyjno-komunikacyjnych aktywizowało ucznia, dało mu poczucie pełnego uczestnictwa w zajęciach. Przedstawiony scenariusz zajęć jest na tyle uniwersalny, że można zastosować go w przypadku pracy z każdym uczniem, u którego rozwój mowy werbalnej został zaburzony, opóźniony z różnych przyczyn (dysfunkcje słuchu, porażenie mózgowe, autyzm i inne). Temat zajęć został wybrany przypadkowo, a zastosowane pomoce IT są niezbędne w codziennej pracy z uczniem niemówiącym i powinny być wykorzystywane w czasie każdego zajęcia. Wskazane jest wprowadzanie nowych symboli w czasie zajęć indywidualnych (np.: WWRD), a utrwalone symbole, uczeń wykorzystuje w czasie zajęć grupowych.

Zapraszam do zapoznania się z załączonym scenariuszem.

Hanna Kostyra

nauczycielka w SOSW dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnych im. Prof. Zofii Sękowskiej w Lublinie

Komentarz obserwatorów zajęć

Podczas zajęć Hanna Kostyra skutecznie wykorzystywała narzędzia TIK, co przełożyło się na zaangażowanie ucznia w proces nauczania i uczenia się. Uczeń miał poczucie sprawczości oraz możliwość zaspokojenia indywidualnych potrzeb. Pomoce dydaktyczne były adekwatnie dobrane do możliwości dziecka. Scenariusz zawierał szereg wskazówek, przez co był czytelny i zrozumiały dla osób obserwujących zajęcia. Możliwości edukacyjne jakie stwarzają zajęcia z wykorzystaniem narzędzi TIK, nie wykluczają żadnego ucznia, są motywujące i atrakcyjne dla dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Jak wynika z naszej obserwacji cele zajęć zostały osiągnięte: dziecko wskazuje odpowiednie symbole PCS, posługuje się komunikatorem Step by Step. W czasie zajęć grupowych uczeń będzie potrafił odpowiadać na pytania nauczyciela, aktywnie uczestniczyć w zajęciach z grupą. W trakcie zajęć można było zauważyć

zainteresowanie i zaangażowanie ucznia w podejmowane działania, na co bez wątpienia duży wpływ miało zastosowanie różnorodnych narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Pliki do pobrania

[H_Kostyra_scenariusz.pdf, 308.26 KB](#)

[Powrót do poprzedniej strony](#)

[Poprzednia strona](#)
[Następna strona](#)